

Τίτλος Μαθήματος: Εκπαίδευση για την ειρήνη και τα ανθρώπινα δικαιώματα – Τα δικαιώματα του παιδιού

Κωδικός Μαθήματος: ΠΔ1220

Διδάσκων: Βασίλης Πανταζής, pantazisv@uth.gr

Είδος Μαθήματος: Επιλογής

Εξάμηνο: 5^ο

Μονάδες ECTS: 5

Περιγραφή του μαθήματος:

Το μάθημα έχει χαρακτήρα εισαγωγικό και θεωρητικό. Ασχολείται με τις Διεθνείς Συμβάσεις για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, τα Δικαιώματα του Παιδιού, τι είναι η Εκπαίδευση για την Ειρήνη και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, ποια είναι η ιστορία της και ποιο το υπόβαθρό της. Διερευνά επίσης θέματα που αποτελούν διαστάσεις της Εκπαίδευσης για την Ειρήνη ή συμβάλλουν στην κατανόησή της, όπως είναι οι συγκρούσεις, τα αίτια που τις προκαλούν και οι τρόποι επίλυσή τους.

Τα ανθρώπινα δικαιώματα μπορούν να προωθηθούν και να υλοποιηθούν μέσω της παιδείας, της εκπαίδευσης και των φορέων κοινωνικοποίησης. Η επαγγελματική ομάδα των εκπαιδευτικών μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην πραγμάτωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ο εκπαιδευτικός πρέπει να συμμετέχει ενεργά στον αγώνα για τα ανθρώπινα δικαιώματα και να αναπτύξει μια ανθρωποδικαιική πληρότητα.

Τα ανθρώπινα δικαιώματα δεν ισχύουν μόνο για τους ενήλικες αλλά και για τα παιδιά. Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα με την αμετάκλητη αξίωσή τους σε Οικουμενικότητα ισχύουν κατεξοχήν για τα παιδιά, για πρόσωπα δηλαδή που έχουν ανάγκη ιδιαίτερης προστασίας. Τα παιδιά είναι οι πρώτοι φορείς των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και οι πρώτοι παραλήπτες της εκπαίδευσης στα ανθρώπινα δικαιώματα. Μόνο αν τα παιδιά αναπτύξουν μια συνείδηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου, μπορούν ως ενήλικες να αντιλαμβάνονται σε επαρκή βαθμό τα ανθρώπινα δικαιώματά τους.

Τα δικαιώματα του παιδιού είναι ανθρώπινα δικαιώματα, τα οποία από το 1989 προστατεύονται διεθνώς με τη Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Παιδιού.

Σκοπός του μαθήματος:

Σκοπός του μαθήματος είναι να συμβάλει στη διαμόρφωση φιλειρηνικής συνείδησης και μιας κοινής γνώμης που θα είναι ευαίσθητη στα προβλήματα της ανθρωπότητας και στις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στην ανάπτυξη ενός πολιτισμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, με βασικές αρχές την κατανόηση, την υπεράσπιση και το σεβασμό για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τα δικαιώματα του παιδιού.

Αξιολόγηση:

Τρόποι Αξιολόγησης:

- α) Εξέταση γραπτή στο τέλος του εξαμήνου ή
- β) Οι φοιτητές/φοιτήτριες οφείλουν να εκπονήσουν υποχρεωτική εργασία σε θέμα που επιλέγουν. Η εργασία παρουσιάζεται και στο μάθημα σε μορφή P.P.
- γ) Πρόοδος (ενδιάμεση εξέταση)

Διδακτική Μεθοδολογία:

Διαλέξεις (εισαγωγή θεωρητικών ζητημάτων με βάση τη βιβλιογραφία) – διάλογος, ανταλλαγή επιχειρημάτων σε σχέση με τα θέματα που παρουσιάζονται, αναστοχασμός, συζητήσεις κατά ομάδες φοιτητών (tutorials).

Διδακτέα - εξεταστέα ύλη:

Ως διδακτέα και εξεταστέα ύλη του μαθήματος θεωρούνται τα περιεχόμενα των διαλέξεων, καθώς και τα αντίστοιχα συγγράμματα.

Λέξεις κλειδιά: παιδαγωγική της ειρήνης, εκπαίδευση, ανθρώπινα δικαιώματα, δικαιώματα του παιδιού, ανθρώπινη αξιοπρέπεια, παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μη κυβερνητικές οργανώσεις, εκπαίδευση κοινωνικών ομάδων στα ανθρώπινα δικαιώματα, ανθρώπινα δικαιώματα, άσυλο και πρόσφυγες

Διάγραμμα περιεχομένων του μαθήματος:

1η εβδομάδα

- Ανθρώπινα δικαιώματα - Ιστορική εξέλιξη
- Προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τα Ηνωμένα Έθνη
- Η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Ευρώπη
- Η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Ελλάδα

2η εβδομάδα

- Οι παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις δυτικές χώρες
- Τα Δικαιώματα της Γυναίκας

- Περιφερειακά συστήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- Ανθρώπινη αξιοπρέπεια – Ανθρώπινα Δικαιώματα για όλους

3η εβδομάδα

- Εκπαίδευση κοινωνικών ομάδων στα ανθρώπινα δικαιώματα (αστυνομικών, δικηγόρων, ιατρών, εκπαιδευτικών, στρατιωτών)
- Ανθρώπινα Δικαιώματα, Άσυλο και πρόσφυγες
- Ανθρώπινα Δικαιώματα, παγκοσμιοποίηση και παιδεία
- Φτώχεια και παγκόσμια δικαιοσύνη

4η εβδομάδα

- Ανθρώπινα Δικαιώματα και Ειρήνη
- Η έννοια της ειρήνης
- Παιδαγωγική της Ειρήνης
- Βασικές αρχές της Παιδαγωγικής της Ειρήνης

5η εβδομάδα

- Εκπαίδευση για την Ειρήνη
- Πολιτισμός της Ειρήνης
- Αρχές για ένα ειρηνικό σχολείο
- Ανθρώπινα Δικαιώματα και Παιδεία

6η εβδομάδα

- Παιδεία για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα
- Οι πυλώνες της παιδείας για τα ανθρώπινα δικαιώματα
- Μοντέλα της παιδείας για τα ανθρώπινα δικαιώματα
- Η παιδεία για τα ανθρώπινα δικαιώματα στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση

7η εβδομάδα

- Συστατικά στοιχεία των Curricula αναφερόμενων στα ανθρώπινα δικαιώματα
- Παιδεία για τα ανθρώπινα δικαιώματα και εθνικές μειονότητες

- Μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ) και παιδεία για τα ανθρώπινα δικαιώματα
- Παιδεία για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και Παιδαγωγική της Ειρήνης σε αμοιβαίο συσχετισμό
- Ανθρώπινα Δικαιώματα και Δημοκρατία

8η εβδομάδα

- Τα Δικαιώματα του Παιδιού είναι Ανθρώπινα Δικαιώματα
- Η θεωρία της παιδικής ηλικίας – Διαπολιτισμική προσέγγιση
- Ιστορική εξέλιξη των Δικαιωμάτων του Παιδιού / Κινήματα για τα Δικαιώματα του Παιδιού
- Η Διακήρυξη της Γενεύης (1924) - Από τη Διακήρυξη της Γενεύης στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού / Η Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Παιδιού (International Convention 1989 /1990

9η εβδομάδα

- Το δικαίωμα του παιδιού για παιδεία στην παγκόσμια κοινωνία
- Ο παιδικός βίος στις κοινωνίες του «τρίτου κόσμου» - Χαρακτηριστικά της παιδικής ηλικίας στον «τρίτο κόσμο»
- Οικογένεια και παιδί

10η εβδομάδα

- Παιδική εργασία
- Παιδιά και έφηβοι σε ένοπλες συγκρούσεις
- Παιδιά με τον ιό HIV /AIDS
- Η εκπαίδευση των παιδιών στον τρίτο κόσμο
- Ασυνόδευτοι ανήλικοι πρόσφυγες στην Ελλάδα

11η εβδομάδα

- Η βία κατά των παιδιών – Ποινικοποίηση και κακοποίηση εκ μέρους του κράτους
- Δομική βία κατά των παιδιών
- Η βία στο σχολείο
- Συμμετοχή και ίσα δικαιώματα των παιδιών στο σχολείο

12η εβδομάδα

- Ανθρώπινα Δικαιώματα, Δημοκρατία και Συμμετοχή στη σχολική τάξη
- ΜΚΟ για τα δικαιώματα του παιδιού
- Η φτώχεια στην παιδική ηλικία στην Ελλάδα
- Η φτώχεια στην παιδική ηλικία στον κόσμο

13η εβδομάδα

- UNICEF Η Κατάσταση των Παιδιών στον Κόσμο
- Παιδική Εκμετάλλευση και Trafficking στην Ελλάδα
- Σεξουαλική Εκμετάλλευση

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία

Πανταζής, Β. (2009). *Ανθρώπινα Δικαιώματα, Δικαιώματα του Παιδιού και Εκπαίδευση. Διάδραση*. Αθήνα.

Πανταζής, Β. (2007). Παιδεία και Ανθρώπινα Δικαιώματα. Στο: Ξωχέλλης, Π. *Λεξικό της Παιδαγωγικής*. Θεσσαλονίκη, 538-541.

Πανταζής, Β./Παπαγεωργίου, Ε. (2013). *Εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα. Θεωρία-Έρευνα. Διάδραση*. Αθήνα.

Κονδύλης, Π. (2000). *Περί αξιοπρέπειας*. Αθήνα.

Lenhart, V. (2006). *Παιδαγωγική των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων*. Gutenberg, Αθήνα.